

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kaatopaikka tiensä päässä, ajankohtaista jätehuollosta — EU:n kiertotalouspaketti ja Waste to Energy tiedonanto

MUTKU-päivät
Ari Seppänen, ympäristöministeriö
16.-17.3.2016, Helsinki

EU:n kiertotalouspaketti

- Komissio antoi 2.12.2015
http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm
- Korvasi vuoden 2014 kiertotalouspaketin, jonka komissio veti pois vuoden 2015 alussa
- Sisältää
 - 1. Kiertotalouden toimintaohjelman**
 - 2. Ehdotukset kuuden jättealan direktiivin muuttamiseksi**

Kiertotalouden toimintaohjelma

”Closing the loop” COM(2015)614

- Tarkastellaan toimia, joihin EU-tasolla on ryhdyttävä kiertotalouden edistämiseksi
- Tämän lisäksi tarvitaan toimia kaikilla tasoilla: jäsenmaat, alueet, kunnat, elinkeinoelämä, kansalaiset
- Tarkasteltuja toimia eri osa-alueilla:

1. Tuotanto

- ekosuunnitteludirektiivin ja laajemmin tuotelainsäädännön kehittäminen
- Kiertotalouden huomioon ottaminen BREF-asiakirjoissa
- EMASin edistäminen
- Tietouden lisääminen SVHC-aineiden korvaamiseksi

Kiertotalouden toimintaohjelma

”Closing the loop” COM(2015)614

2. Kulutus

- Takuuajakoja koskevan sääntelyn arviointi ja toimeenpanon parantaminen
- Ympäristömerkintöjen vaikuttavuuden parantaminen
- Ympäristöjalanjälki-työkalun käytön tehostaminen
- Kestävien julkisten hankintojen edistäminen

3. Jätehuolto

- jätesäädöspaketti
- jätteestä energiaa -tiedonanto 2016
- Jätteen siirtoasetuksen toimeenpanon edistäminen
- Jäsenmaiden välisen yhteistyön parantaminen jätesäädösten toimeenpanossa (romuajoneuvojen luvattomien siirtojen estäminen)

Kiertotalouden toimintaohjelma

”Closing the loop” COM(2015)614

4. Kierrätysmateriaalien markkinat

- EU:n lannoitelainsäädännön uudistaminen
- Toisioraaka-aineiden laatustandardit (muovi)
- Jäteveden uudelleenkäytön laatukriteerit
- EU:n raaka-ainetietojärjestelmä
- Kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön rajapintojen analysointi (kemikaalien jäljitettävyyys)
- EU:n sisäisten jätesiirtojen edistäminen (sähköinen tiedonvaihto)

5. Sektorikohtaiset toimet

- **Muovit** (strategia, merien roskaantumisen ehkäisemistoimet)
- **Ruokajäte** (metodologia, indikaattorit, lahjoittamisen ja

Kiertotalouden toimintaohjelma

”Closing the loop” COM(2015)614

5. Sektorikohtaiset toimet (jatkuu)

- **kriittiset raaka-aineet** (selvitys, tiedonvaihdon parantaminen, standardit, SE-laitteet, paristot ym)
- **rakentaminen ja purkaminen** (purkuohjeet, rakennusten elinkaarivaikutusten indikaattorit)
- **biomassa ja bioenergia** (ohjeet kaskadiperiaatteesta, biotalousstrategian arviointi ja mahd uudelleentarkastelu

6. Innovaatiot ja investoinnit

- Horisontti 2020 työohjelman suuntaaminen
- säädösympäristön kehittäminen

7. Seuranta

Komission ehdotukset kuuden jätealan direktiivin uudistamiseksi

- COM(2015)595 – jätedirektiivin muuttaminen
- COM(2015)596 – pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin muuttaminen
- COM(2015)594 – kaatopaikkadirektiivin muuttaminen
- COM(2015)593 – romuajoneuvoja, paristoja ja akkuja sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevien direktiivien muuttaminen

Lisäksi

- Aiempaa vaikutusarviota täydentävä tavoiteasettelua koskeva vaikutusarviointi (Commission Staff Working Document)
- Toimeenpanosuunnitelma

Tiukentuvat tavoitteet – yhdyskuntajätteen kierrätys ja uudelleenkäytön valmistelu

- 50 % vuonna 2020 säilyy ennallaan
- Uudet tavoitteet
 - 60 % vuonna 2025
 - 65 % vuonna 2030
- Kierrätysaste Suomessa oli 32 % vuonna 2014
- Uudelleenkäytön valmistelun määritelmän muutos
 - Tuotteiden uudelleenkäyttö hyväksytyissä uudelleenkäyttöjärjestelmissä (esim. tuottajavastuujärjestelmät) voidaan laskea mukaan tavoitteen toteutumiseen
 - Vaikutusta Suomen kierrätysasteeseen ei vielä mahdollista arvioida
- Kierrätysasteen laskentamenetelmiin selvennyksiä ja parannuksia aiempaan ehdotukseen nähden
- Vaatimuksia laadunvarmennukseen

Tiukentuvat tavoitteet – yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentäminen

- Jäsenmaat saavat sijoittaa enintään 10 % yhdyskuntajätteestä kaatopaikalle vuonna 2030
- Kielletään kierrätystä varten erilliskerätyn jätteen sijoittaminen kaatopaikalle
- Kaikkien edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen nimeltä mainitut 7 jäsenmaata saavat mahdollisuuden hakea 5 vuotta lisääaikaa.

Muita keskeisiä muutosehdotuksia

- Yhdyskuntajätteen määritelmä
 - Sivutuotteen ja jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan sääntelyn muutokset
 - Biojätteen erilliskeräysvaatimus ja rakennus- ja purkujätteen lajittelun edistäminen
 - Tuottajavastuun vähimmäisedellytykset, jotka kansallisten tuottajavastuujärjestelmien täytettävä 2 vuoden kuluessa direktiivin voimaantulosta
-

Muita keskeisiä muutosehdotuksia

- Velvollisuus ryhtyä toimiin jätteen synnyn ehkäisemiseksi; ruokajätteen vähentäminen ja seuranta
- Mahdollisuus vapauttaa pieniä määriä vaaratonta jätettä kuljettavat rekisteröintivelvollisuudesta
- Vaarallisten jätteiden tuottajat ja jätehuoltoon osallistuvat velvollisia raportoimaan jätteistä vuosittain; viranomaisella sähköisen rekisterin ylläpitovelvollisuus
- Jäsenmaiden velvollisuus raportoida jätetiedot vuosittain, joitakin kevennyksiä nykyisiin raportointivelvollisuuksiin

Jätteistä energiaa -tiedonannon valmistelu, komission tiedonkeruusuunnitelma (1)

- Jätetilastot (Eurostat)
 - Suomen viime vuosien kehitys ei näy vielä tilastoissa
- JRC:n vetämä hanke koskien jätteiden energiahyödyntämisen nykytilaa ja kehittämispotentiaalia
 - Seuraavassa käsitelty yksityiskohtaisemmin
- EEA päivittää tietoja jätteenkäsittelykapasiteetista eri jäsenmaissa
 - Suunnitelmissa päivittää seuraavat olemassa olevat raportit: *Movements of waste across the EU's internal and external borders* (2012) ja *MSW Management Capacities in Europe* (2014)
 - Lähteinä CEWEP ja tilastot ja yksittäistapauksissa kontaktit jäsenmaihiin
 - Alustavat tulokset kommentoitavaksi toukokuussa

Komission tiedonkeruusuunnitelma (2)

- Jätteenkäsittely-BREF
 - Suomesta lähetettiin referenssilaitostiedot 8 laitoksesta, mm. Bionolixin tiedot (2012)
 - Lisäksi pohjoismainen BAT-raportti: *Examples of progressive technologies and practices in Nordic Waste Treatment Industries* (2012), jossa kuvattu mm. Bionolix ja biokaasulaitoksia Suomesta
 - Tämä BREF:n osalta on juuri lähetetty kommentit ensimmäisestä luonnoksesta
 - BREF keskittyy laitostason päästöihin, tämän BREF:n yleisenä ongelmana toimialan laajuus, joka voi hidastaa prosessin etenemistä

Komission tiedonkeruusuunnitelma (3)

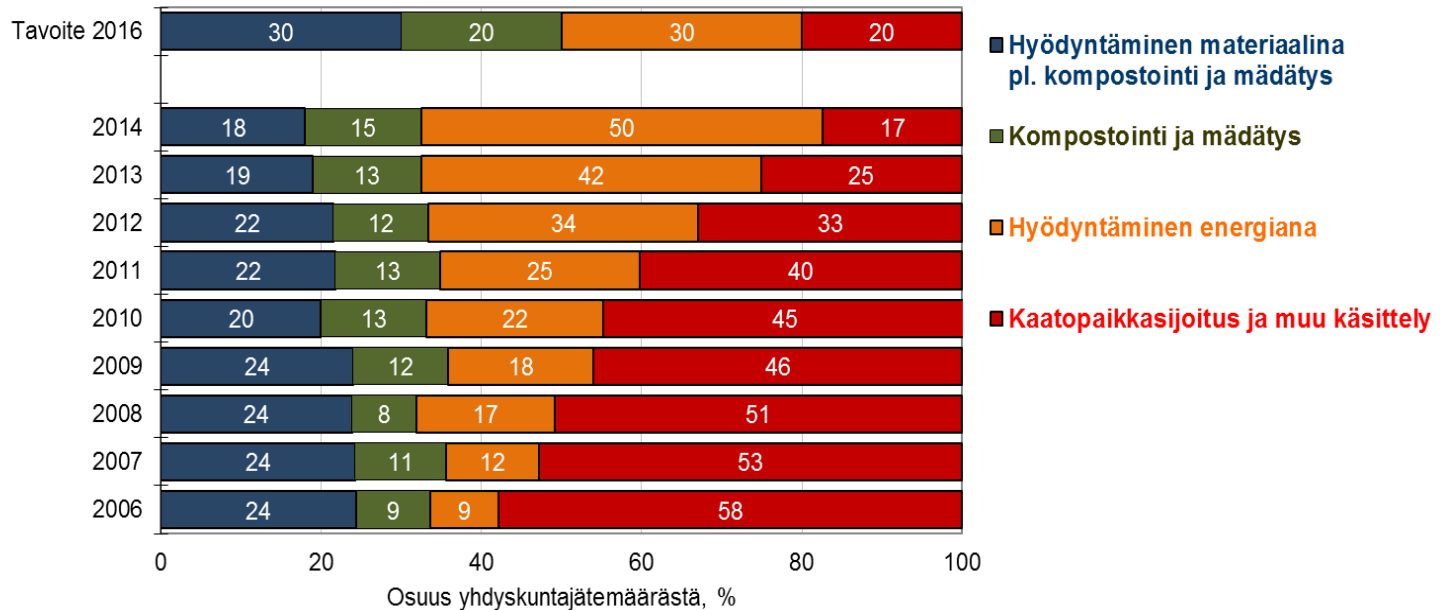
- Jätteenpoltto-BREF
 - Suomesta on ilmoittautunut mukaan 6 referenssilaitosta, mukaan lukien Lahti Energian Kymijärvi II
 - Lomakkeiden täyttö on käynnissä
 - Muiden maiden referenssilaitoksista ei ole vielä kokonaiskuvaa; Kaasutus tulee kuitenkin mukaan BREF:iin
 - Suomesta ei ole toimitettu tietoja muilla tavoin
 - Vaihtoehtoisten lämpökäsittelytekniikoiden osalta DE on toteuttanut laajan selvityksen (*Status of Alternative Techniques for Thermal Waste Treatment*, 2015). Suomi ei ole selvitystä kommentoinut
- Sektorikohtaiset EMAS-dokumentit
- Kiertotalouspaketin valmistelun aikana koottu tieto

Viimeiset 10 vuotta Suomessa...

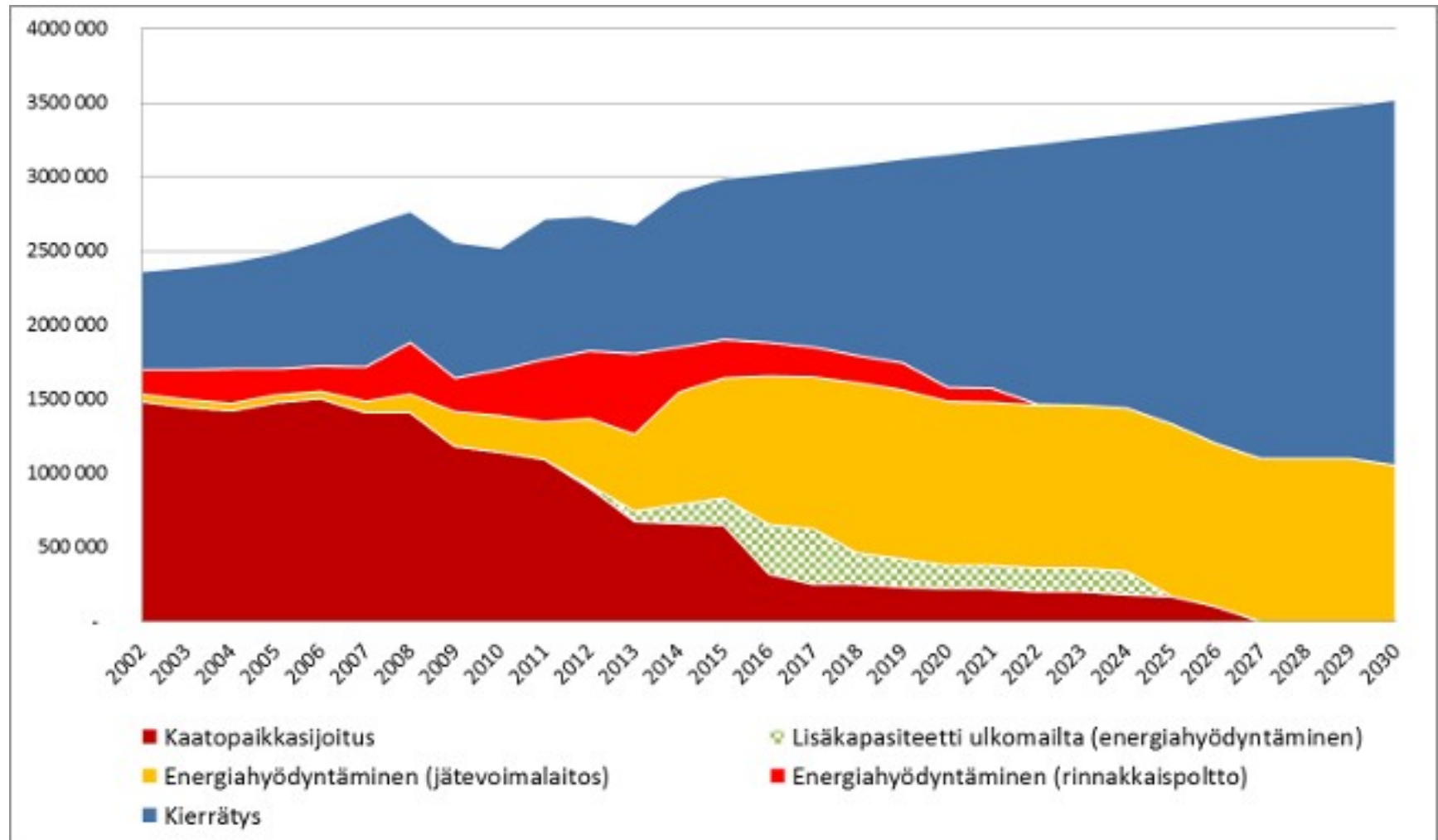
- Matkalla Luoteis-Venäjältä kohti Koillis-Eurooppaa
- Kaatopaikkainormit 1998, ensi Suomessa ja sitten EU:ssa
- Asetus kaatopaikoista ja asetus valekaatopaikoista
- Jäteverolaki1 yleisille kaatopaikoille ja jäteverolaki2 aikille kaatopaikoille verotaulukon mukaan
- Kiertotalousprojekti skaalaa tavoitteita laajemmin, etusijat jne
- Kaatopaikkojen sulkeminen ja jälkihoito edessä
- Pilaantunut maamassa on tavattu panna erilliseen kasaan ja kaatopaikan fylliksi ja verhoksi
- Maamassa on vastedes käsiteltävä hyödynnettäväksi, ei kaatopaikalle enää kuin vähäisessä määrin
- Evolutiivinen kehitys,
- Luonto on likaista
- Välttämättömyydestä hyve
- Olutta sekä leipää

Yhdyskuntajätettä kaatopaikalle : 2006 60%, 2014 17 %, 2020 ??

Yhdyskuntajätteen %-jakautuminen hyödyntämiseen ja käsittelyyn vuosina 2006-2013 sekä vuodelle 2016 asetettu tavoitetaso
(Lähde: Tilastokeskus ja VALTSU)

Yhdyskuntajätteet vuosina 2002-2030 (t/a): dot 2002-2013 Tilastokeskus, vuodet 2014-2030 JLY

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos aamuvirkuille!

www.ymparisto.fi

[ari.seppanen\(at\)ymparisto.fi](mailto:ari.seppanen@ymparisto.fi)